

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 13 oktober 2011

Mål nr

Ö 2710-09

KLAGANDE

E.B. Lundahls Transport AB:s konkursbo, 556453-9137

Grenvägen 2

577 00 Hultsfred

Ställföreträdare: Advokat PS

MOTPART

Tönnerviks Horwath Revision Syd AB, 556517-9883

Södra Vallviksvägen 12

352 31 Växjö

Ombud: Advokat EG

SAKEN

Förmånsrätt i konkurs

ÖVERKLAGADE AVGÖRANDET

Göta hovrätts beslut 2009-05-29 i mål Ö 3456-08

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen avslår överklagandet.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

E.B. Lundahls Transport AB:s konkursbo har yrkat att Högsta domstolen ska fastställa att Tönnerviks Horwath Revision Syd AB:s bevakade fordran om 8 800 kr jämte ränta inte har förmånsrätt enligt 10 a § förmånsrättslagen (1970:979).

Tönnerviks Horwath Revision Syd AB har bestritt ändring.

SKÄL

1. Den omtvistade förmånsrätten avser arvode för granskning av en kontrollbalansräkning. Frågan i målet är om en sådan arvodesfordran är förenad med förmånsrätt enligt 10 a § förmånsrättslagen. I den bestämmelsen föreskrivs att allmän förmånsrätt följer med en fordran på ersättning för uppdrag att fullgöra sådan revision som är föreskriven i lag eller annan författning och för uppdrag som avser upprättande av räkenskapsmaterial till fullgörande av bokföringsskyldighet som är föreskriven i sådan ordning, i den mån ersättningen avser arbete som har utförts de senaste sex månaderna innan konkursansökningen kom in till tingsrätten.
2. En förutsättning för att den yrkade förmånsrätten ska föreligga är alltså att arvodesfordringen avser sådan revision som är föreskriven i lag eller annan författning.
3. Bestämmelser om författningsföreskriven revision i aktiebolag finns i 9 kap. aktiebolagslagen (2005:551). Däri behandlas såväl skyldigheten att ha en

revisor som de uppgifter som åvilar denne. Till bestämmelserna i kapitlet ansluter ett antal andra regler. Dessa innehåller bl.a. anvisningar om revisorns medverkan med yttranden vid förändringar av bolagets aktiekapital (12–15 kap.) samt vid vinstutdelning och andra förfoganden över bolagets medel (18–20 kap.). Vidare finns gransknings- och yttrandeuppgifter för revisorn i samband med fusion, delning och upplösning (23–25 kap.).

4. Den revisorsuppgift som här är aktuell regleras 25 kap. 13 § aktiebolagslagen. I den bestämmelsen anges att styrelsen under vissa närmare angivna förutsättningar ska upprätta och låta bolagets revisor granska en kontrollbalansräkning. Denna balansräkning ska, tillsammans med ett yttrande av revisorn, läggas fram på en första kontrollstämma efter vad som föreskrivs i 25 kap. 15 §.

5. De författningsföreskrivna revisionstjänster som omfattas av 10 a § förmånsrättslagen har enligt bestämmelsens ordalag inte begränsats till att avse åtgärder enligt 9 kap. aktiebolagslagen. Lagtexten ger således närmast uttryck för att alla åtgärder som enligt lag eller annan författning följer med ett revisorsuppdrag omfattas. Det ligger väl i linje med att det vid bestämmelsens tillkomst framhölls att en revisors tvingande arbetsfält med tiden har utvidgats och att han löper en risk att inte få betalt för det arbete som han har att utföra (prop. 1986/87:90 s. 174 f.).

6. Mot bakgrund av det anförda får bestämmelsen i 10 a § förmånsrättslagen i fråga om aktiebolag anses omfatta sådana författningsreglerade åtgärder som kan utföras av endast bolagets revisor och som denne på grund av sin ställning är skyldig att utföra. En viktig begränsning är emellertid att förmånsrätten endast gäller för arbete som har utförts de senaste sex månaderna innan konkursansökningen kom in till tingsrätten.

7. En granskning enligt 25 kap. 13 § aktiebolagslagen av en kontrollbalansräkning kan – i den mån granskning numera krävs (jfr 1 kap. 12 b §) – göras

endast av bolagets revisor. Vidare är revisorn skyldig att utföra en sådan granskning om bolagets styrelse begär det. Av detta följer att fråga är om en sådan åtgärd som avses i 10 a § förmånsrättslagen. Att det begärda arvodet avser arbete som utförts inom den tidsfrist som föreskrivs i bestämmelsen är ostridigt.

8. Revisionsbolaget har alltså förmånsrätt enligt 10 a § förmånsrättslagen för sin ifrågavarande arvodesfordran. Konkursboets överklagande ska därför avslås.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog, Ann-Christine Lindeblad, Lena Moore, Agneta Bäcklund och Svante O. Johansson (referent)
Föredragande justitiesekreterare: Helga Hullmann